

Docentiaz

DOCENTIAZ

IRAKASLANA EBALUATZEKO PROGRAMA

DOCENTIAZ programaren hamalauugarren deialdian parte hartu zuten irakasleei zuzendutako iritzi inkestan oinarritutako txostena

2024ko urria

SARRERA

DOCENTIAZ, UPV/EHUko irakasleen irakaslan ebaluatzeko gaur egungo eredia, ANECAk 2007an, ebaluazio agentzia autonomikoekin koordinatuta, abian jarritako Unibertsitateko Irakasleen Irakaslana Jarduera Ebaluatzeko Laguntza Programan (DOCENTIA) oinarritua, ANECA/UNIBASQek egiaztatu du, 2019ko urtarrilaren 18an.

DOCENTIAZ programa honek (IKDI³) Ikaskuntza Kooperatibo eta Dinamikoaren eredia du oinarri, ikaslea erdigune eta ardatz delarik, eredu hori berezkoa, kooperatiboa, eleaniztuna eta inklusiboa da, ikasleak beren ikaskuntzaren jabe izatea eta jasotzen duten ikaskuntza eta modu integral, malgu eta gizartearen beharretara egokitua izatea azpimarratuz.

Programa hau borondatezkoa da eta, aurreko deialdietan bezala, deialdiaren irekiera (EZ) Ebaluazio Zerbitzuak argitara eman zuen, 2023ko abenduaren 14ko Gobernu Kontseiluak onartu ondoren, zerbitzuaren webgunean hamalagarren deialdi honen oinarriak argitaratuz. Halaber, Dekanoei, Ikastetxeko Zuzendariei eta Gobernu Kontseiluari jakinarazi zitzaion.

Deialdiaren argitalpena 2024ko urtarrilaren 8an izan zen, eta DOCENTIAZ programan parte hartzeko eskariak aurkezteko epea 2024ko urtarrilarean 9tik otsailaren 2ra izan zen, biak barne.

Autotxostena, funtsezko oinarri dokumentala ebaluatzeko DOCENTIAZ programan, ebaluazio hezigarriaren zerbitzuan tresna baliagarria da, eta, bere azken helburua hausnarketa sustatzea da, irakasleen lana zailtzen duten irakaskuntzako alderdiak hautemateko.

Autotxostena ondorengo dimentsioetan dago egituratuta:

- 0. DIMENTSIOA: Irakaskuntza zama eta haren bost faktore zuzentzaileak: talde bakoitzeko ikasle kopurua, eskolak zenbat ikastegitan ematen diren, euskaraz edo ingelesez ematen diren eskolak, irakasgai kopurua eta irakasle berria izatea (ez iraunkorra).
- 1. DIMENTSIOA: Irakasteko eta ikasteko prozesuaren Plangintza eta Garapena.
- 2. DIMENTSIOA: Emaitzak (Arrakasta tasak eta irakasleen irakaslanaz ikasleek duten iritziari buruzko inkestak).
- 3. DIMENTSIOA: Irakasleen garapen profesionala: Irakats lidergoa., Zuzendutako edo gainbegiraturako lan akademikoak, Prestakuntza (jasotakoa eta emandakoa), Irakaskuntzarekin lotutako berrikuntza eta argitalpenak Goi Hezkuntzan, eta Hedapena.

Irakasleak ebaluatzeko erabiltzen den informazio gehiena automatikoki deskargatzen da erakundeen datu-baseetatik: 0. dimentsioari dagozkion datuak, arrakasta tasak, irakasleek eskainitako irakaskuntzari buruzko ikasleen iritzi inkestako emaitzak, zuzendutako edo gainbegiraturako lanak, eta, baldin eta UPV/EHUko datu basean jasota badaude, emandako edo jasotako ikastaroak edo mintegiak, irakaskuntza berrikuntzarako proiektuetan izandako parte hartzea, etab.

Txosten honetan, hamalagarren deialdian DOCENTIAZ programan borondatez parte hartu duten irakasleen iritzia jasotzen da. Ebaluazio Zerbitzuak (EZ) galdetegi bat bidali zuen uztailean, eta hura betetzeko epea irailaren 6an amaitu zen. Irakasleek telematikoki eta modu anonimoan erantzun zuten, "encuesta fácil" plataformaren bidez. Adierazi behar da galdetegi bidali zitzaiela Irakaslana Ebaluatzeko Unibertsitateko Batzordeak (IEUB) egindako azken ebaluazio txostena jaso ondoren.

INFORMAZIOAREN ANALISIA

Galdera sortak Likert erako neurketa eskala bat du, atal irekiekin eta lau bloke tematikotan banatzen diren 12 galderak ditu:

1. Testuingurua zehazteko itaunak (1-2 galderak).
2. DOCENTIAZ programaren funtsezko edukiari buruzko itaunak (3-7 galderak).
3. DOCENTIAZ programara aurkezteko norberaren motibazioari buruzko itaunak (8-9 galderak).
4. Irakaslana Ebaluatzeko Zerbitzuaren funtzionamenduari buruzko galdera (SE/EZ) (10. galdera).
5. Hamalagarren deialdi honekiko asebetetze orokorrari buruzko itaunak (11 galdera).
6. DOCENTIAZ programaren balioespen orokorrari eta bere garapenari buruzko galdera irekia (12. galdera).

Jarraian, lortutako emaitza nagusiak laburbiltzen dira, ondorengo eranskinean grafikoki adierazita daudenak:

- 1) Testuingurua zehazteko galderak (1-2 galderak).

Galdetegia betetzeko gonbita egin zitzaaien parte-hartzaile guztietatik (403) 220 lagunek erantzun zuten, hau da, % 55.

- 2) DOCENTIAZ programaren funtsezko edukiari buruzko galderak (3-7 galderak).

Emaitzen analisiari helduta, DOCENTIAZ programa honela ikusten dute hamalagarren deialdi honetako irakasleek:

- Hezigarria (%76 gutxi gorabehera, nahiko edo erabat ados dago)
- Beharrezkoa (%80 gutxi gorabehera, nahiko edo erabat ados dago)
- Egokia (%81 gutxi gorabehera, nahiko edo erabat ados dago)

Ebaluaziorako protokoloari oso lagungarri deritzote autotxostena egiteko orduan, baita programa gardentzat kalifikatze aldera oinarria ere.

- 3) DOCENTIAZ programara aurkezteko norberaren motibazioari buruzko galderak (8-9 galderak).

Irakasleek hamalagarren deialdi honetan borondatez parte hartzeko izan dituzten arrazoiez hitz eginez, honako hauek lirateke:

(Adierazitako ehunekoak erantzunei dagozkie: gutxi gorabehera, nahiko edo erabat ados dago).

- %67ek uste du DOCENTIAZ programak balio duela irakaslanan hobetu beharreko alderdiak detektatzeko.

- %90k uste du eginbeharretako bat dela irakaslan ebaluatzea, ikerketa ebaluatzen zaion bezala.
- %80k uste du balioko duela bere irakaslanaren aitortzea lortzeko.
- %85k azpimarratzen du ikastegi, saile edo beste unibertsitateko erakunde batzuen onerako egin dutela (ikastegiko kalitate erakuslea, dekanotzaren proposamena, eta abar)
- %90k azpimarratzen du irakasleen akreditazioaren prozesuetan daukadan ondorioa, oposaketetan, lan poltsetan, ANECA, UNIBASQ, JAP deialdietan, aparteko ordainsari osagarriak eta abar.

4) Ebaluazio Zerbitzuaren (SE/EZ) funtzionamenduari buruzko galderak (10. galdera).

Ebaluazio Zerbitzutik jasotako arreta positiboki baloratzen da. Item hori baloratu duten irakasleen %61 nahiko edo erabat ados dagoela arreta egokia izan zela esatearekin. Nabarmendu behar da % 30k Ez daki/Ez du erantzuten aukeratu duela, ez baitzuen harremanik izan Ebaluazio Zerbitzuarekin, eta, beraz, ez dute baloraziorik.

5) Hamalaugarren deialdi honekiko asebetetze orokorrari buruzko galderak (11 galdera).

Irakasleen %83 asebeterik dago DOCENTIAZ programaren hamalaugarren deialdian parte hartu izanagatik (gutxi gorabehera ados: %18, nahiko ados: %33 eta erabat ados: % 32).

ONDORIOAK

UPV/EHUko Docentiaz programa pixkanaka ezarri da zortzi deialdi esperimentaletan zehar, eta bederatzigarren deialdian UNIBASQ/ANECAn programaren ziurtagiria lortu zuen, erreferentziazko programa bilakatu da UPV/EHUko irakasleentzat, irakaslan ebaluatzeko erreminta gisa, ikasleak gune eta ardatz dituen ikaskuntza-irakaskuntzarako eredu kooperatibo eta dinamikoa, IKDi³, oinarri hartuta.

Hamalaugarren deialdi honetan parte hartu duten irakasleei aplikatutako inkestak honako datu hauek eman ditu: gehiengo asebeterik dago parte hartu izanagatik, irakasleek DOCENTIAZ programa hezigarri, beharrezko eta egokia dela pentsatzen dute.

Irakasleek programa honetan borondatez parte hartzeko dituzten arrazoiek norberaren aitortza, irakaskuntza hobetzea eta beren irakaslanaren ebaluazioaren jarraipenean interesa dute helburu.

Ebaluazio Zerbitzuak emandako arreta oso positibotzat jotzen da.

Docentiaz programan parte hartzearekin asebetetzea hautematen da, eta ikusten da Docentiaz, ebaluazio programa gisa, beharrezkotzat jotzen dela unibertsitate ikasleen irakaskuntza eta ikaskuntza prozesuan etengabeko hobekuntza lortu nahi duen erakunde sarean.

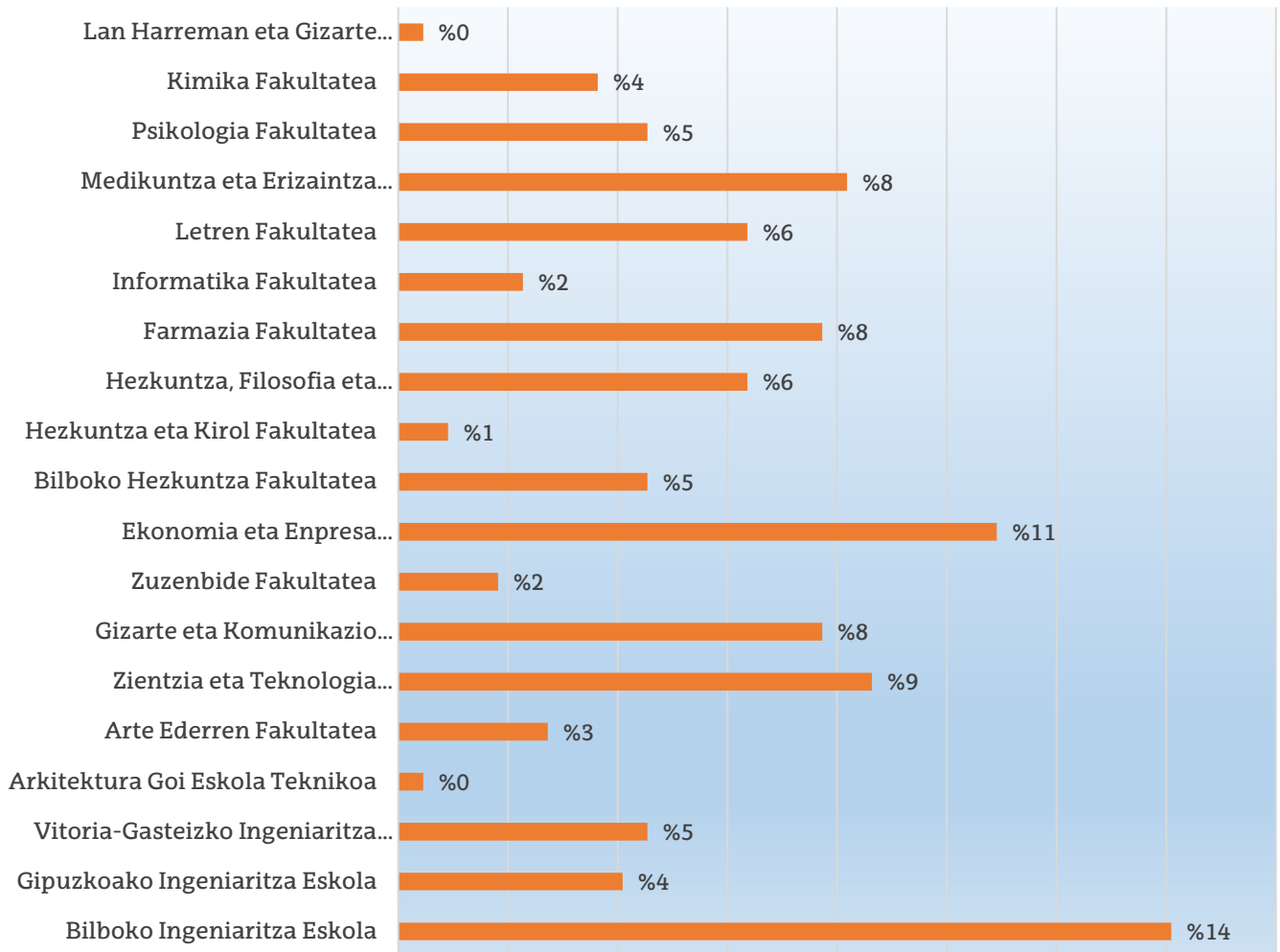

Eranskina: Jasotako erantzunak

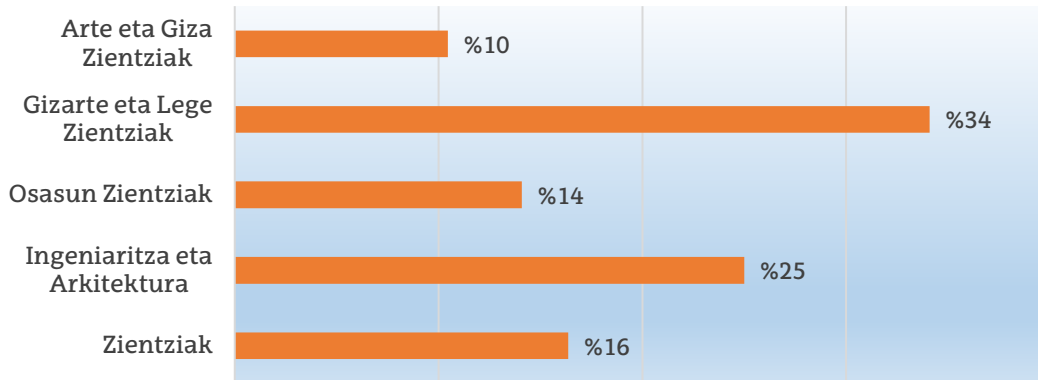

Ehuneko balioak dituzten grafikoak:

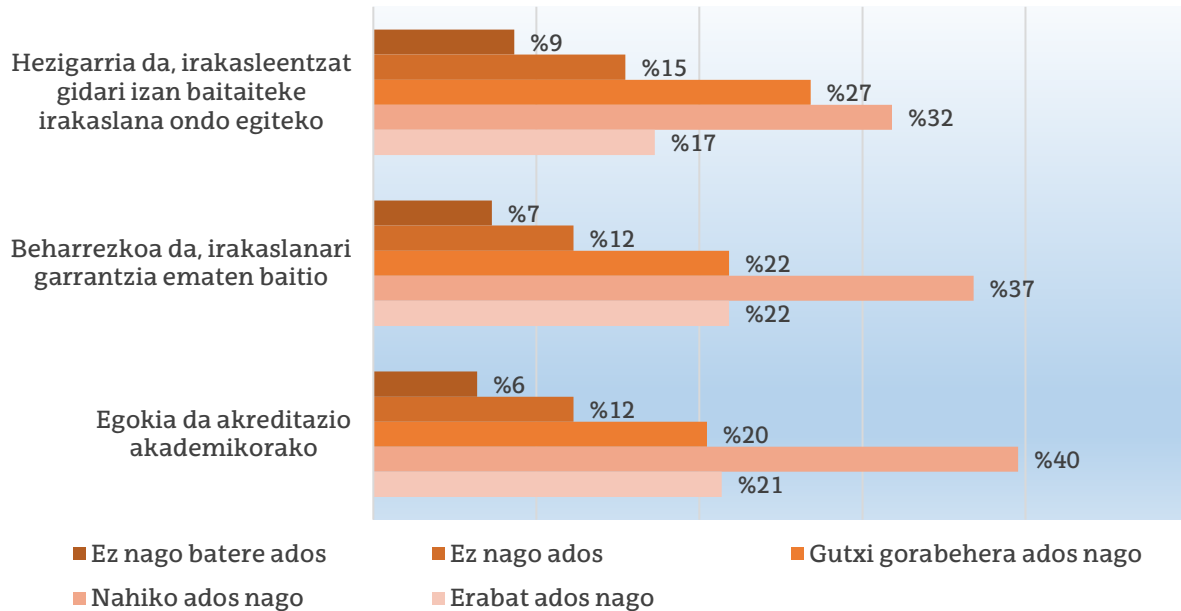
1. Itema Mesedez aukeratu zure atxikitako ikastegia:

2. Itema Mesedez aukeratu zure Jakintza Adarra:

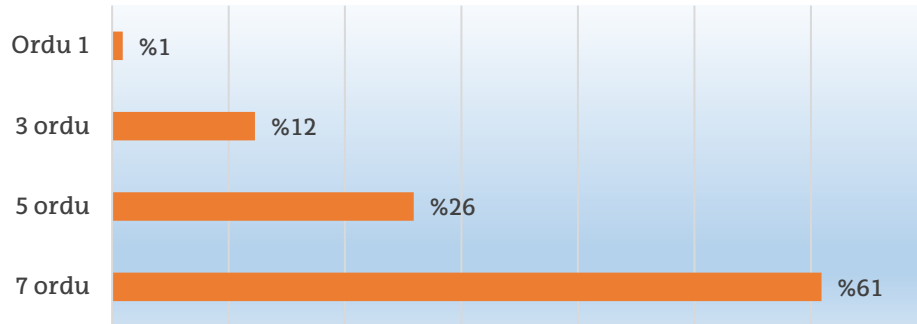

3. Itema DOCENTIAZ programa da:

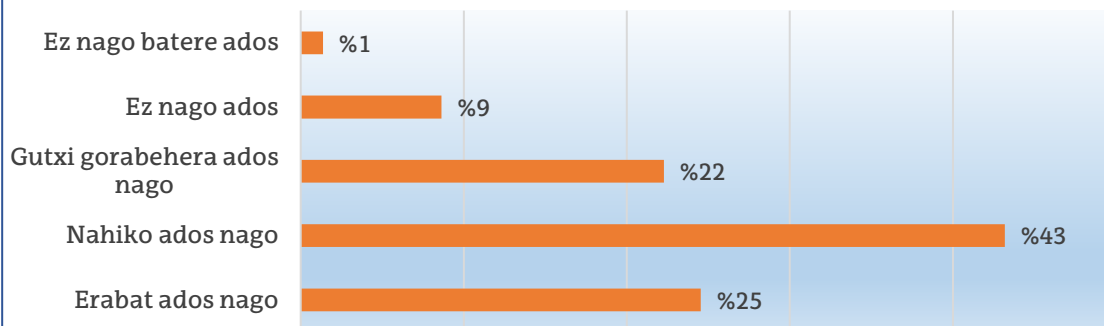

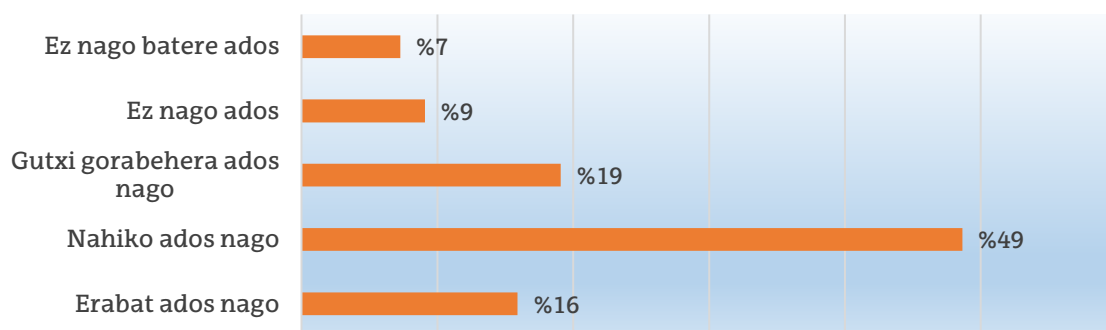
5. Itema Adierazi zenbat ordu eman dituzun autotxostena egiten, gutxi gorabehera:

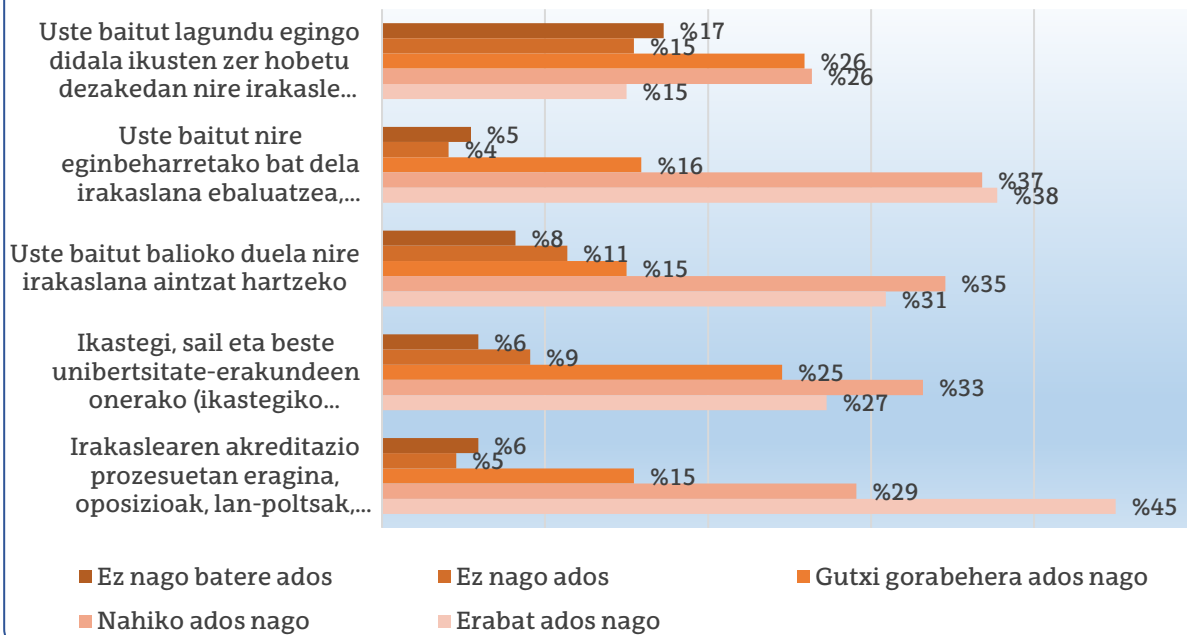
6. Itema Ebaluaziorako protokoloa lagungarria izan da autotxostena egiteko:

7. Itema Protokoloan emandako informazioagatik, programaren ebaluazioa gardena da:

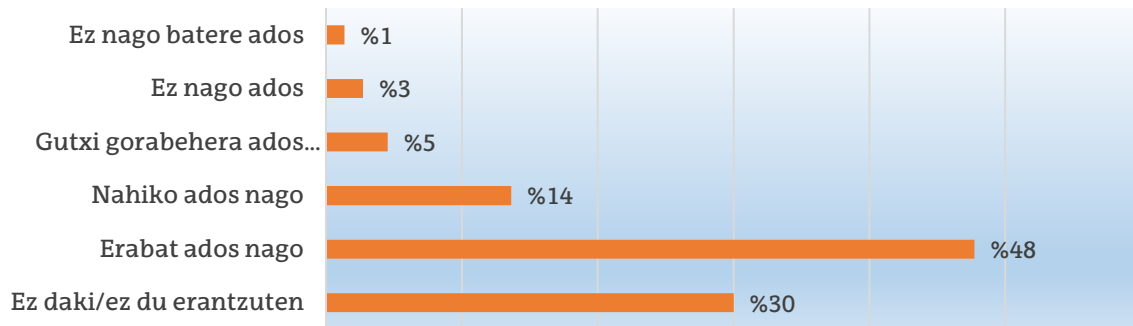

8. Itema DOCENTIAZ programan parte hartu dut, zeren:

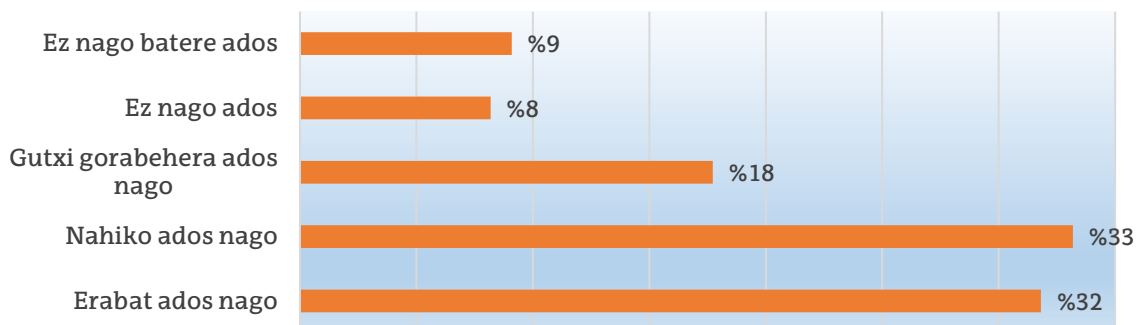

10. Item Ebaluazio Zerbitzuko langileek behar bezala erantzun diete egindako galderari:

11. Item Pozik nago DOCENTIAZ programaren hamalagarren deialdian parte hartu dudalako:

Erantzun irekia duten galderen analisia: gaiako edukien arabera bilduta.

4. itema. -Adierazi, mesedez, autotxostena egitean izan duzun zailtasun bat:

Item honi dagozkion erantzunen analisisan, kategorizazio bat egiten saiatu gara, jasotako erantzunen edukiaren antzekotasuna kontuan hartuta (220), adierazgarrienak erreproduzitzen, eta, letra lodiz nabarmendutako edukiarekiko guztizko kopurua kuantifikatuz, kategoriaren titulu orokortzat hartuz.

- **Aplikazio informatikoa (68).** Aplikazio informatikoa ez da batere lagungarria eta oso geldo dabil. Gainera, aplikazioak ez du loturarik UPV/EHUko gainerako aplikazioekin, eta horrek merezimenduak grabatzera behartzen du, hots, ziurtagiri bat kargatzen den bakoitzean, hasierako erlaintzera birbidaltzen du, autotxostena egitea izugarri zailduz.
- **Autotxostena betetzeko erraztasuna (47).** Autotxostena egitea lan erraza da, nabarmentzeko zailtasunik gabe.
- **Dokumentazioa bildu eta antolatzea (20).** Zaila da bost ikasturteko aldian alegatutako merezimenduak justifikatzen dituzten ziurtagiriak eskuratzea eta DOCENTIAZ programaren atalen arabera antolatzea. Oztopotzat jotzen da UPV/EHUko datu-baseetan dagoeneko agertzen diren datuak berriro eskatzea.
- **DOCENTIAZ programa ez ezagutzea (16).** Zaila da irakaskuntzaren oinarriko alderdiak ulertzea ebaluazioa diseinatzeko errubriken eta taulen inguruan, irakasgaiaren gaitasunetan oinarrituta. Era berean, ebaluazio-irizpideak eta ikaskuntza-zereginaren edukia zehaztu gabe daudela adierazten da.
- **Denbora gutxi autotxostena betetzeko (10).** Autotxostena egiteak zazpi ordu baino gehiagoko dedikazioa dakar.

9. itema. - Halakorik balego, adierazi beste arrazoi bat, aurreko itemean aipatutakoez bestelakoa, DOCENTIAZ programan parte hartzeko:

- **92** parte-hartzailek adierazi dute **ez dagoela** 8. galderan **adierazitako arrazoi gehigarririk.**
- **Kredituak aitortzea (13).** Nahitaezkoa da DOCENTIAZ gaindituta izatea, JARDUNen murrizketa-kredituak aitortzeko.

12. itema. - Programari edo hamalagarren deialdi honi buruzko iruzkinik egin nahi baduzu, idatzi beheko laukian

- **68** parte-hartzailek adierazi dute **ez dutela beharrezkotzat jotzen DOCENTIAZ programari buruzko balorazioak egitea.**
- **14** parte-hartzailek azpimarratu dute **plataforma informatikoa berritu behar dela**, txostena betetzea eta amaierako ebaluazio-txostena deskargatzea arinagoa, intuitiboagoa eta errazagoa izan dadin.
- **Irakasleen irakas-jardueraz ikasleek duten iritziari buruzko inkestak pisu gehiegi du (11).** Ikasleen iritzia irakaslearen exijentzia, ikasleen profilaren eta irakasgai motaren arabera da.
- **Arrakasta-tasek ez lukete eraginik izan behar kalifikazioan (10).** Tasa horiek pizgarri gaiztoak sartzen dituzte irakaskuntzan, eta presioa egiten dute ikasleak gainditzeko. Gainera, ez dirudi egokia denik irakasleei abandonu-tasa altuak eta sarbide-nota baxuak dituzten graduen arrakasta-tasa leporatzea.
- **DOCENTIAZ programak ez du laguntzen irakaskuntzaren kalitatea hobetzen (10).** Adierazi dute irakasleak administrazio, kudeaketa eta ebaluazio lanak etengabe egiten ari direla, irakaskuntzan eta ikerketan aritzeko denbora eta energia kenduz. Ematen du ebaluatzen dela irakaskuntza parametro jakin batzuetara egokitzen den irakaskuntza, benetan kalitatezko irakaskuntza den ebaluatu beharrean.
- **"Irakasleen garapen profesionala" dimentsioak puntu gutxiago beharko luke programan (6).** Dimentsio hori oso bideratuta dago irakaskuntza-metodologia jakin batzuetan oinarritutako ikerketa pedagogikora, horregatik, zaildu egiten zaiela gehieneko puntuazioa lortzea beste jakintza-arlo batzuetako irakasleei.
- **IEUBko ebaluazio-zeregina (6).** IEUBko kideek enpatikoagoak izan beharko lirateke, beren iritzieta eta balorazio subjektiboak saihestu beharko lituzkete. Beharrezkotzat jotzen da ebaluatzaileek ebaluatutakoak ez ezagutzea, ebaluazio-prozesuaren neutraltasuna eta ekitatea bermatzeko. Era berean, adierazi da ez dagoela zehaztuta nola puntuatzen den ikastaro, item eta programa bakoitza, eta, azkenik, amaierako ebaluazio-txostena xehatuago egotea eskatzen da, ebaluazio-prozesuaren gardentasuna bermatzeko.
- **Erabateko gogobetetasuna DOCENTIAZen parte hartzeagatik (5).** Jasotako aholkularitza eskertzen duten iritziak dira, eta parte hartzeak irakaskuntza hobetzen lagundu diela uste dute.
- **Programa irakasleen profiletara egokitu behar da (3).** Programa irakasleen profilen arabera bereizi behar dela adierazten da, hau da, irakasle berriak, karreraren erdian eta seniorrak.